

[Justitsministeren.]

maatte blive givet dem Tilladelse til en mundtlig Forhandling, og om, at der maatte blive givet dem Mulighed for at møde med Forsvarer. En højt anset Højesteretssagfører havde givet Tilsagn om at ville udføre Forsvaret under dette Kæremaal og, saa vidt jeg forstod, meddelt Højesteret det. Det vakte Harmen hos dem, der var interneret, da de fik at vide, at Højesteret intet Hensyn havde taget til deres Ønske om mundtlig Forhandling og om Adgang til Forsvar. Der kan have været Grunde til det, som jeg ikke kan bedømme, men det Faktum staar tilbage, at det vakte Bitterhed.

Ogsaa andre Omstændigheder gør sig gældende. Man kan ikke uden videre henvise til Forholdene i Norge, hverken for saa vidt angaar Muligheden for at tilvejebringe Love, som kunde træde i Kraft straks, eller med Hensyn til Bedømmelsen af Domstolenes Stilling. For Norges Vedkommende var Forholdet det, at der sad en lovlige Regering i London, som aabenlyst kunde behandle og drøfte Spørgsmaalene, og som i god Tid kunde udstede provisoriske Love, der laa parate, vel gennemarbejdede, til at træde i Kraft efter Befrielsen. Der er ogsaa en anden Ting, som jeg ikke skal gaa dybt ind paa, men som jeg synes jeg er nødt til at nævne her. Der er den Forskel, at da det aabenbares, hvem der ledede den norske Modstandsbevægelse, viste det sig at være den norske Højesterets Præsident. Jeg kunde sige mere om dette, men det skal jeg her afstaa fra.

Vi stod, da den tyske Kapitulation var en Kendsgerning, over for en Situation, hvor vi intet Politi havde, hvor vi ingen anden væbnet Magt havde end Modstandsstyrkerne. Og disse Modstandsstyrker bestod ikke udelukkende af frivillige. Største Delen af Hærens Officerer stod i den væbnede Modstandsbevægelse og stod paa ledende Poster. Efter 19. September 1944 var ogsaa den allerstørste Del af Politiet gaaet over i Frihedskæmpernes Rækker. Det var derfor Frihedskæmpernes Styrker, som straks ved det tyske Sammenbrud var parate til at sætte den nødvendige væbnede Magt ind. Man maatte jo regne med, at saa snart Forholdene forandrede sig, vilde de tyske Haandlangere — som vi nu har læst nok om i Forhørsreferaterne til, at vi kan danne os

en Forestilling om dem — fare løs med deres Vaaben og fortsætte med deres Ugerninger saa ubegrænset, som de kunde. Derfor var det Opgaven straks at sikre sig alle dem, som var farlige, fordi de havde Vaaben, og tillige ved Beskyttelsesarrest at sikre alle dem, som Befolkningens Harmen kunde vende sig imod, mod Lynchjustits. Man maa se saadan paa det, at dengang havde vi endnu Krig i Landet, og Krigen er for saa vidt ikke sluttet endnu, som der ikke er sluttet Fred.

Det blev Regeringens første Opgave at søge ordnede Tilstande tilvejebragt paa dette Omraade, at søge Politiet etableret igen. Det blev det saa hurtigt, som det var muligt. Politiet skulde samles fra de forskellige Poster og Pladser, som det havde i det, der foregik. Det skete i nøje Forstaaelse med Ledelsen af Modstandsbevægelsens Arrestationsudvalg. Det fik Udtryk i en Bekendtgørelse, som jeg udstedte den 11. Maj om, at Politiet skulde træde i Virksomhed Søndag den 13. Maj, og der var med Modstandsbevægelsen truffet nøje Aftale om de Retningslinier, som skulde følges. De gik ud paa, at fra samme Øjeblik som Politiet var traadt i Virksomhed igen, ophørte al Arrestation, al Internering ved de frivillige Styrker. Herefter skulde kun det lovlige Politi kunne internere. Alle de, som var internerede, skulde snarest muligt bringes for Retten for at komme i Grundlovsforhør, men man maatte jo overholde et vist Tempo, som var afpasset efter, hvor mange Domstolene overhovedet kunde modtage og behandle. Det drejede sig jo om adskillige Tusinder af Mennesker.

Hele Domstolenes Apparat og Politiets Apparat er ikke indstillet paa i en Haandevending at bringe saa mange Mennesker i Grundlovsforhør. Man traf paa den anden Side den Bestemmelse, som skulde gennemføres af Frihedsraadets Arrestationsudvalg, at de, som ikke straks kunde føres over til Grundlovsforhør, blev afhørt ved Modstandsbevægelsens Foranstaltning af de Grupper, som var der. Det var fuldt ud betryggende, fordi der efter Aftalen ved hver Gruppe skulde være en kvalificeret Politimand, som forblev der i sin Egenskab af Frihedskæmper og foretog disse Afhøringer. Paa den anden Side var Aftalen den, at Politiet, som nu skulde foretage Anholdelserne,